

Sygn. akt VII U 1434/16

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 07.12.2016 r.

Sąd Okręgowy / Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy

Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący-Sędzia : SSO Joanna Sawicz

Protokolant :st. sekretarz sądowy Gabriela Zaborowska

przy udziale - - -

po rozpoznaniu w dniu 07.12.2016 r. w Świdnicy

sprawy **A. K.**

przeciwko Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddziałowi Regionalnemu we W.

przy udziale płatnika składek P. N.

o ustalenie obowiązku ubezpieczenia społecznego rolników

na skutek odwołania **A. K.**

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 12.08.2016 r. Nr (...)

oddala odwołanie.

Sygn. VII U 1434/16

UZASADNIENIE

Wnioskodawca A. K. złożył odwołanie od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 12.08.2016 r. znak: (...)o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników dla wnioskodawcy od dnia 03.08.2016 r. W uzasadnieniu odwołania wnioskodawca wskazał, że ma ustalone prawo dożywocia w gospodarstwie (...), zatem powinien być traktowany jak domownik, a dodatkowo z uwagi na to, że praca rolna jest jego jedynym i stałym źródłem dochodu, konieczne jest podleganie przez wnioskodawcę ubezpieczeniom społecznym rolników.

W odpowiedzi na odwołanie strona pozwana Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (...) Oddział (...) we W. wniosła o jego oddalenie, podnosząc że ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w stosunku do wnioskodawcy od dnia 03.08.2016 r. jest wynikiem wydzierżawienia przez P. N. gruntów powyżej 1 ha przeliczeniowego T. B.. W ten sposób wnioskodawca utracił status domownika, zatem nie spełnia wymogów do poleganiu ubezpieczeniom społecznym rolników z mocy ustawy.

Postanowieniami z dnia 26.10.2016 r. Sąd zawiadomił stronę P. N. o toczącym się postępowaniu, jak również zawiadomił T. B. o postępowaniu pouczając o możliwości przystąpienia do sprawy w charakterze zainteresowanej. T. B. oświadczyła, że nie przystępuje do sprawy w charakterze zainteresowanej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. K. na podstawie umowy przekazania gospodarstwa rolnego z dnia 23.01.1991 r. stał się właścicielem gospodarstwa rolnego składającego się z działek gruntu oznaczonych numerami geodezyjnymi (...) o łącznej powierzchni 3,6713 ha fizycznych, zabudowanego budynkiem mieszkalno-gospodarczym i budynkiem stodoły, położonego w (...).

Na mocy aktu notarialnego sporządzonego w dniu 18.09.1997 r., wnioskodawca dokonał odpłatnego zbycia ww. gospodarstwa rolnego w całości na rzecz P. N.. Zawierając umowę sprzedaży gospodarstwa rolnego, P. N. ustanowił na rzecz wnioskodawcy służebność osobistą mieszkania polegającą na dożywotnim bezpłatnym zamieszkiwaniu w pomieszczeniach położonych na I piętrze budynku wraz z dostępem do innych wspólnych pomieszczeń budynku mieszkalno-gospodarczego.

W dniu 09.12.1997 r. P. N. zgłosił wnioskodawcę do ubezpieczeń społecznych rolników jako domownika, składając oświadczenie że wraz z wnioskodawcą wspólnie prowadzi gospodarstwo rolne od dnia zawarcia aktu notarialnego.

Decyzją strony pozwanej z dnia 12.12.1997 r. strona pozwana stwierdziła podleganie wnioskodawcy ubezpieczeniom społecznym rolników od dnia 18.09.1997 r.

dowód: akta KRUS

W dniu 02.08.2016 r. P. N. zawarł z T. B. umowę dzierżawy gospodarstwa rolnego o powierzchni 3,0172 ha fizycznych, tj. 1,5742 ha przeliczeniowych położonego w miejscowości G., przekazując T. B. na okres 5 lat ww. gospodarstwo rolne, z wyjątkiem działki nr (...) o powierzchni 0,1269 ha położonej w miejscowości G., która pozostała w użytkowaniu wydzierżawiającego. Dzierżawca T. B. przyjął gospodarstwo rolne w dzierżawę z dniem 03.08.2016 r.

Wydzierżawiający oświadczył, że pozostawiona w użytkowaniu działka gruntu nie przekracza 1 ha fizycznego i nie stanowi ponad 1 ha przeliczeniowego użytków rolnych.

W dniu 04.08.2016 r. w ewidencji gruntów i budynków zostały wprowadzone zmiany wynikające z ww. umowy dzierżawy, o których Starosta (...) zawiadomił stronę pozwaną.

Zaskarżoną decyzją z dnia 12.08.2016 r. strona pozwana stwierdziła ustanie ubezpieczenia społecznego rolników dla A. K. od dnia 03.08.2016 r., ponieważ wnioskodawca utracił status domownika z uwagi na wydzierżawienie gruntów rolnych przez P. N., pozostawiającego w użytkowaniu gospodarstwo rolne o powierzchni 0,1269 ha fizycznego.

dowód: akta KRUS

Od dnia zawarcia umowy dzierżawy z T. B., P. N. nie prowadził gospodarstwa rolnego i nie pracował w nim. P. N. podjął zatrudnienie na podstawie umowy o pracę i obecnie stanowi ona jego wyłączne, stałe źródło utrzymania.

Również wnioskodawca A. K. nie pracuje w gospodarstwie rolnym wydzierżawionym przez T. B.. Obecnie nabył samochód ciężarowy i prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży drewna. A. K. nie jest osobą bliską dla T. B..

dowód: zeznania P. N. oraz T. B. e-protokół k.36 akt sprawy

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy jako niezasadne podlegało oddaleniu.

W niniejszej sprawie kwestię sporną stanowiła ocena prawna, czy wnioskodawca A. K. został w sposób prawidłowy wyłączony przez stronę pozwaną z ubezpieczenia społecznego rolników jako domownik P. N.. Wnioskodawca twierdził, że ma ustalone prawo dożywocia w tym gospodarstwie rolnym, jak również praca na roli jest jego jedynym i stałym źródłem dochodu uprawniającym do pozostawania w ubezpieczeniu społecznym rolników. Strona pozwana wskazywała natomiast, że na skutek wydzierżawienia gospodarstwa rolnego przez P. N., powierzchnia gruntów będąca w użytkowaniu wydzierżawiającego uległa zmniejszeniu do 0,1269 ha, wskutek czego wnioskodawca utracił status domownika, który uprawniał go do pozostawania w ubezpieczeniu społecznym rolników.

Okoliczności zawarcia umowy dzierżawy z dnia 02.08.2016 r. oraz pozostawienia przez P. N. w użytkowaniu wyłącznie gruntu o powierzchni 0,1269 ha nie były kwestionowane przez żadną ze stron.

Zgodnie z art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U.2016.277 j.t.) rolnikiem jest pełnoletnia osoba fizyczna, zamieszkująca i prowadząca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność rolniczą w pozostającym w jej posiadaniu gospodarstwie rolnym, w tym również w ramach grupy producentów rolnych, a także osobę, która przeznaczyła grunty prowadzonego przez siebie gospodarstwa rolnego do zalesienia. Z kolei pkt 2 tego przepisu określił definicję domownika, którym jest osoba bliska rolnikowi, która: ukończyła 16 lat, pozostaje z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub zamieszkuje na terenie jego gospodarstwa rolnego albo w bliskim sąsiedztwie, stale pracuje w tym gospodarstwie rolnym i nie jest związana z rolnikiem stosunkiem pracy.

Na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu podlega z mocy ustawy rolnik, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny oraz domownik tego rolnika, jeżeli ten rolnik lub domownik nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo nie ma ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Na podstawie art. 16 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy również ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu podlega z mocy ustawy rolnik, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny oraz domownik tego rolnika. Z kolei ust. 3 tego przepisu stanowi, że przepisów ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1, 2 i 4 nie stosuje się do osoby, która podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub ma ustalone prawo do emerytury lub renty, lub ma ustalone prawo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Z kolei w myśl art. 3a ust. 1 ustawy ubezpieczenie ustaje od dnia następującego po dniu, w którym ustały okoliczności uzasadniające podleganie ubezpieczeniu.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach KRUS oraz zeznań stron P. N. i T. B. Sąd stwierdza, że zaskarżona decyzja strony pozwanej jest prawidłowa.

Należy przede wszystkim zwrócić uwagę na definicję rolnika określoną w art. 6 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, jak również na oznaczenie podmiotów, które tym ubezpieczeniem podlegają obowiązkowo, stosownie do treści art. 7 ust. 1 i art. 16 ust. 1 tej ustawy. Mianowicie dla objęcia rolnika ubezpieczeniem społecznym rolników, niewątpliwie wymaganym jest, aby rolnik ten prowadził gospodarstwo rolne o powierzchni przekraczającej 1 ha przeliczeniowego.

Z kolei dla objęcia domownika tymi ubezpieczeniami obowiązkowo, konieczne jest zachowanie tego areálu przez rolnika prowadzącego gospodarstwo rolne, ale również spełnienie dodatkowych przesłanek, w postaci wieku powyżej 16 lat, zamieszkiwania na terenie gospodarstwa rolnego oraz stałego wykonywania pracy w tym gospodarstwie rolnym niewynikającego ze stosunku pracy. Mając na uwadze zgromadzony materiał dowodowy należy zauważyć, że z przesłanek, których spełnienie jest wymagane, aby wnioskodawca był nadal objęty ubezpieczeniem społecznym rolników jako domownik P. N., wnioskodawca spełnia wyłącznie przesłankę wieku. Natomiast kwestia zamieszkiwania na terenie gospodarstwa rolnego, areálu tego gospodarstwa, prowadzenia działalności rolniczej przez P. N. jak również praca wnioskodawcy w tym gospodarstwie nie została udowodniona.

Należy zauważyć, że w dniu 02.08.2016 r. P. N. zawarł z T. B. umowę dzierżawy gospodarstwa rolnego, na podstawie której w użytkowaniu P. N. pozostała jedynie nieruchomości gruntowa o powierzchni 0,1269 ha. Zawarcie umowy dzierżawy zostało ujawnione w ewidencji gruntów i budynków, o czym strona pozwana została zawiadomiona przez Starostę (...). Zawarcie umowy dzierżawy spowodowało, że areal gruntów rolnych będących w posiadaniu P. N. uległ zmniejszeniu poniżej 1 ha przeliczeniowego, wskutek czego P. N. nie podlegał z mocy ustawy ubezpieczeniom społecznym rolników. Uznać należy, że wnioskodawca nie zamieszkuje obecnie na terenie gospodarstwa rolnego, ponieważ tej definicji nie spełniają grunty o powierzchni poniżej 1 ha, które pozostały w posiadaniu P. N.. P. N. zeznał również, iż zaprzestał wykonywania działalności rolniczej, podejmując zatrudnienie na podstawie umowy o pracę, zatem nie jest on już rolnikiem w rozumieniu art. 6 pkt 1 ustawy. W konsekwencji skoro P. N. nie prowadzi gospodarstwa rolnego z uwagi na inne zatrudnienie pracownicze i istotnie zmniejszony areal posiadanych gruntów, to wnioskodawca nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym rolników jako jego domownik.

Ponadto z zeznań P. N. wynika, że wnioskodawca prowadzi inną działalność zarobkową, nabył samochód ciężarowy i zajmuje się sprzedażą drewna, zatem nie sposób dać wiary twierdzeniom wnioskodawcy zawartym w odwołaniu, jakoby praca w gospodarstwie rolnym stanowiła jego jedyne i wyłączne źródło utrzymania. P. N. zdecydowanie zaprzeczył, aby wnioskodawca pracował w gospodarstwie rolnym. Okoliczności takiej pracy na wydzierżawionych gruntach nie potwierdziła również T. B., która zeznała że wnioskodawca nie pracuje w jej gospodarstwie i nie jest osobą bliską.

Mając na uwadze fakt, że wydzierżawienie gospodarstwa rolnego przez P. N. nastąpiło w dniu 02.08.2016 r., stosownie do treści przepisu art. 3a ust. 1 ustawy strona pozwana prawidłowo uznała, że od dnia 03.08.2016 r. nastąpiło ustanie ubezpieczenia społecznego rolników dla A. K..

Na marginesie Sąd zauważa, że ustanowiona na rzecz wnioskodawcy służebność osobista dożywotniego mieszkania jest ograniczonym prawem rzeczowym wynikającym z art. 302 k.c., które nie ma znaczenia dla ustalenia statusu domownika w gospodarstwie rolnym. Definicja domownika została określona w art. 6 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, a przeprowadzona wyżej analiza tego przepisu nie pozostawia wątpliwości, że wnioskodawca nie spełnia przesłanek uznania go za domownika. W szczególności wnioskodawca nie zamieszkuje na terenie gospodarstwa rolnego i nie pracuje w gospodarstwie rolnym (...), ponieważ gospodarstwo rolne zostało wydzierżawione T. B.. A jak wynika z zeznań T. B., wnioskodawca nie jest dla niej osobą bliską i nie pracuje w prowadzonym przez nią gospodarstwie rolnym.

W kontekście przedstawionych rozważań, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie wnioskodawcy jako niezasadne.